

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka akcyjna z siedzibą w R., pozwem z dnia 30 września 2020 roku, wniosła o zasądzenie od pozwanego S. C. (1) kwoty 939,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że pozwany S. C. (1) był zatrudniony u powódki, między stronami została podpisana umowa wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone. Natomiast w dniu 12 maja 2018 r. w magazynie (...) przeprowadzono inwentaryzację zdawczo- odbiorczą, która wykazała niedobór. W konsekwencji pozwany otrzymał notę księgową z dnia 6 września 2018 r. na kwotę 939,24 zł z tytułu niedoboru.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 8 listopada 2021 r. (k. 175) tut. Sąd uwzględnił w całości powództwo strony pozwanej.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazano, iż udzielone przez pozwanego pełnomocnictwo do reprezentowania go podczas inwentaryzacji było prawnie nieskuteczne, zaś powódka próbuje przerzucić odpowiedzialność materialną na pozwanego i pozostałych pracowników za niedobory magazynowe, których źródła powstania nie ustalono i nie wyjaśniono po poprzedniej inwentaryzacji z 23 września 2017 r. W ocenie pozwanego z treści dokumentów, przedłożonych przez stronę powodową, nie sposób ustalić kto sporządził adnotacje, jak należy rozumieć te zapisy, kiedy zostały naniesione, czy adnotacje zostały sporządzone przy udziale osób uczestniczących w inwentaryzacji ani jaki skutek mają te adnotacje na kwestię odpowiedzialności materialnej pracowników powódki. Pozwany przedstawił również argumenty w zakresie niemożności przyczynienia się pozwanego do powstania braków. Wskazał ponadto, iż to powódka nie zbadała w sposób należyty wewnętrznego obrotu towarem, pominęła dokumentację magazynową i księgową przy formułowaniu roszczeń.

Pismem z dnia 12 stycznia 2022 roku (k. 192) strona powodowa podtrzymała w całości żądanie pozwu. Strona pozwana pismem z dnia 21 lipca 2022 r. (k. 257) podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka akcyjna z siedzibą w R. świadczy usługi magazynowe i logistyczne. Pozwany S. C. (1) został zatrudniony na stanowisku magazyniera, początkowo od dnia 21.09.2016 r. w oparciu o umowę na okres próbny, a następnie w oparciu o dwie umowy na czas określony. Ostatnia umowa dotyczyła okresu z 1.01.2018 r. do 31.08.2019 r.

Niesporne, a nadto: umowy o pracę k.3, 20, 57 cz. C akt osobowych oraz k. 16.

U pozwanej w oddziale w S. część pracowników pracowała w biurze, a część w magazynie. Praca pozwanego, jako magazyniera polegała na tym, że po analizie otrzymanej faktury szukał danego towaru w magazynie, a następnie pakował towar do kartonu, który odstawiał na paletę w pobliżu wyjścia z magazynu. Na magazynie w S. była rotacja pracowników. Część osób pracowała tylko na okres próbny. Pozwany nie miał klucza od magazynu, nie otwierał i nie zamykał magazynu. Pozwany gdy przychodził do pracy to magazyn był już otwarty, najczęściej był otwierany przez kierowniczkę lub zastępcę kierownika. Jak kończył pracę to wychodził z magazynu, w którym także ktoś zostawał. Magazynu nie zamykał. W okresie zatrudnienia S. C. (1) w (...) w biurze pracowały m.in. I. Ś. oraz P. J..

Dowód: zeznania świadka I. Ś. k. 238 -239; zeznania świadka P. J. k. 239-241; zeznania świadka R. C. k.236; przesłuchanie pozwanego S. C. (1) k. 232-235, 241 – 242.

W dniu 24 marca 2018 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w R. zawarła umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone z 12 pracownikami, w tym z S. C. (1). Zgodnie z § 1 umowy pracodawca powierzył łącznie pracownikom na podstawie inwentaryzacji z dnia 24 marca 2018 r. mienie z obowiązkiem wyliczenia się, znajdujące się w magazynie (...), który to magazyn wydzielony jest trwałymi ścianami w sposób zapewniający brak dostępu do osób nieupoważnionych. Pracownicy oświadczyli, że przejęli pełną odpowiedzialność materialną za powierzone mienie oraz za mienie, które w czasie trwania umowy zostanie dostarczone do magazynu. Pracownicy podjęli się łącznie pieczy nad mieniem z obowiązkiem wyliczenia się tego mienia i przyjęli wspólną odpowiedzialność materialną za szkody spowodowane powstaniem niedoboru w mieniu pracodawcy względnie na skutek zniszczenia lub uszkodzenia tego mienia. W § 2 umowy zawarto zapis, iż za szkody spowodowane niedoborem względnie na skutek zniszczenia lub uszkodzenia mienia, o którym mowa w § 1, pracownicy ponoszą odpowiedzialność w częściach równych określonych w stosunku do wartości szkody.

Dowód: umowa o pracę k. 16; umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone k. 17-18 także k. 60 akt osobowych; przesłuchanie pozwanego S. C. (1) k. 232-235, 241 – 242;

Umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone pomiędzy (...) spółka akcyjna z siedzibą w R. a innymi pracownikami (w tym z powodem) były zawierane także wcześniej m.in. w dniach: 17 grudnia 2016 r., 20 stycznia 2017 r., 18 lutego 2017 r., 17 marca 2017 r.; 20 maja 2017 r., 16 czerwca 2017 r., 30 czerwca 2017 r., 23 września 2017 r., 16 grudnia 2017 r. oraz 24 marca 2018 r.

Dowód: umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone k. 17-18 także k. 22, 23, 25, 36, 38, 42, 48, 52, 58, 60 część B akt osobowych; przesłuchanie pozwanego S. C. (1) k. 232-235, 241 – 242;

Oświadczeniami złożonymi przed zawarciem umowy z 24 marca 2018 roku, w tym m.in. z 27 listopada 2017 roku, 27 grudnia 2017 roku, 20 grudnia 2017 roku, 6 października 2017 roku, 23 września 2017 roku pracownicy będący osobami materialnie odpowiedzialnymi za towary (...) spółka akcyjna z siedzibą w R., w tym S. C. (1), wyrazili zgodę na pobyt w magazynie innych osób bez odpowiedzialności materialnej. Zgody na pobyt w magazynie osób nie ponoszących odpowiedzialności dotyczyły ponad 20 osób.

Dowód: oświadczenia - akta osobowe cz. B k. 24, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 59.

Pismem z dnia 2 maja 2018 roku pracodawca poinformował pracowników, że w dniu 12 maja 2018 roku odbędzie się inwentaryzacja w (...) S.. Wskazał przy tym, iż w przypadku osób posiadających podpisaną odpowiedzialność materialną obecność jest obowiązkowa. Pozwany nie potwierdził pisemnie otrzymania informacji o terminie inwentaryzacji. Pismem z dnia 9 maja 2018 r. pozwany pisemnie oświadczył, że nie będzie uczestniczył w inwentaryzacji i wskazał jako osobę reprezentującą go we wszelkich podpisach W. K.. Treść powyższego oświadczenia została zaproponowana przez pracodawcę.

Dowód: informacja o inwentaryzacji z 2 maja 2018 r. k. 25; oświadczenie k. 27; przesłuchanie pozwanego S. C. (1) k. 232-235, 241 – 242.

Pozwany S. C. (1) był nieobecny w pracy z powodu choroby w okresie od 8 kwietnia 2018 r. do 7 maja 2018 r. W dniu 9 maja 2018 roku S. C. (2) złożył pracodawcy pismo zatytułowane "Rozwiązanie umowy o pracę", w którym poprosił o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z dniem 12 maja 2018 r.

Dowód: świadectwo pracy k. 15; rozwiązanie umowy o pracę – akta osobowe cz. C k. 4

Zarządzeniem nr (...) Kierownika Zakładu (...) w S. z 7 maja 2018 roku zarządzono przeprowadzenie inwentaryzacji kontrolnej zdawczo- odbiorczej w dniach od 12 maja 2018 roku do 12 maja 2018 roku według stanu na dzień 12 maja 2018 roku. Do przeprowadzenia inwentaryzacji powołano 6-cio osobowa komisję, w skład której wchodził m.in. I. Ś. i P. J..

Dowód: zarządzenie przeprowadzenia inwentaryzacji k. 22.

W dniu 12 maja 2018 roku odbyła się inwentaryzacja zdawczo- odbiorcza w zakładzie sprzedaży w S.. Przewodniczącym komisji był R. C., ze strony pracodawcy w inwentaryzacji brał udział również L. J.. W inwentaryzacji nie uczestniczył pozwany jako zdający, który oświadczeniem upoważnił W. K. do reprezentowania swojej osoby. W sprawozdaniu z inwentaryzacji wskazano, iż na podstawie ewidencji księgowych stanów magazynowych przed inwentaryzacją, wartość towarów w poszczególnych, kontrolowanych magazynach wynosiła:

- w magazynie głównym 101- 4.254.381,17 zł netto
- w magazynie towarów przedterminowych 131- 19.541,53 zł netto,
- w magazynie przed sprzedażowym 171 – 655,04 zł netto,
- w magazynie palet 911 – 11.546,31 zł (365 sztuk palet).

Wstępny wynik z inwentaryzacji, wyliczony metodą per saldo dla wszystkich, objętych ewidencją ilościowo-wartościową grup towarowych, wykazał w magazynie głównym 101 niedobór w kwocie 8.979,09 zł netto.

Wstępne rozliczenie stwierdzonych różnic inwentaryzacyjnych w poszczególnych grupach i podgrupach towarowych, zgodnie z sprawozdaniem, przedstawiało się następująco:

- Grupa 01 papierosy- niedobór 7.202,36 zł
- Grupa 03 tytonie – niedobór 506, 74 zł
- Grupa 08 gaz do zapalniczek- nadwyżka 1,63 zł
- Grupa 09 startery i karty – niedobór 17,14 zł
- Grupa 13 słodczyce batony, czekolady – nadwyżka 4,06 zł
- Grupa 13 słodczyce wafle, ciastka – niedobór 58,81 zł
- Grupa 13 słodczyce cukierki – niedobór 126,51 zł
- Grupa 13 słodczyce gumy – nadwyżka 126, 66 zł
- Grupa 15 baterie- nadwyżka 24,00 zł
- Grupa 16 bilety- nadwyżka 580,56 zł
- Grupa 31 kawa- niedobór 4,78 zł
- Grupa 33 alkohole pozostałe – niedobór 383,32 zł
- Grupa 33 wina – nadwyżka 73,99 zł
- Grupa 33 wódka – niedobór 1.471,33 zł

Analiza braków w papierosach wykazała niedobór 71 pakietów na łączną kwotę 7.202,36 zł, największe niedobory wystąpiły w papierosach (...) 41 pakietów, (...) 29 pakietów, (...) 4 pakiety i (...) 3 pakiety.

Ponadto komisja inwentaryzacyjna po raz kolejny stwierdziła niedobór w grupie 09-250 sztuk karty plus 30 zł i 245 sztuk karty TnK/HH 5 zł. Brak tych kart został ujawniony inwentaryzacją 23 września 2017 r., po której kontrolujący zlecili w trybie pilnym dyrektorowi (...) w S. złożenie wyjaśnień przyczyn powstałego niedoboru i załatwienie tej

sprawy. Przez okres 6 miesięcy fakt braku kart nie został wyjaśniony przez byłego Dyrektora (...) S., który nie ustalił miejsca i osób odpowiedzialnych za powstały niedobór. W związku z czym komisja wniosła o podjęcie skutecznych działań w celu zakończenia tej sprawy.

Podczas inwentaryzacji osoby odpowiedzialne materialnie złożyły oświadczenie wstępne, w którym wskazali, że wszystkie składniki majątkowe powierzone ich pieczy znajdują się w pomieszczeniach magazynowych i zostaną okazane komisji inwentaryzacyjnej oraz że wszystkie dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników majątkowych mające wpływ na rozliczenie inwentaryzacji zostały ujęte w ewidencji ilościowo- wartościowej i przekazane do zespołu księgowości. Podano ponadto, iż nieznane są okoliczności mogące mieć ujemny wpływ na wynik spisu i jego rozliczenie.

Natomiast w oświadczeniu końcowym osoby odpowiedzialne materialnie wskazały, iż wszystkie składniki majątkowe mające wpływ na rozliczenie zostały przedstawione zespołowi spisowemu według miejsc składowania i w ich obecności przeliczone i ujęte na arkuszach spisowych. Towary powierzone ich pieczy znajdują się w pomieszczeniach magazynowych są odpowiednio zabezpieczone przed włamaniem i kradzieżą. Zawarto także oświadczenie, że do pracy zespołu spisowego oraz do wyników spisu zastrzeżeń nie wnoszą.

Dowód: oświadczenie wstępne i końcowe osób materialnie odpowiedzialnych k. 23-24; sprawozdanie z inwentaryzacji wraz z protokołem k. 28-159; przesłuchanie pozwanego S. C. (1) k. 232-235, 241 – 242; zeznania świadka R. C. k. 235-236; zeznania świadka L. J. k. 237-238.

W dniu 15 maja 2018 roku pracodawca wystawił S. C. (1) świadectwo pracy.

Dowód: świadectwo pracy k. 15.

Po przekazaniu dokumentacji związanej z przeprowadzoną inwentaryzacją w dniu 12 maja 2018 roku do R., (...) spółka akcyjna przeprowadzała weryfikację dokumentów ze spisu i dokonała ostatecznego rozliczenia inwentaryzacji w (...) w S.. 24 maja 2018 roku wystawiono księgowe rozliczenie inwentaryzacji, które wykazało w magazynie głównym niedobór w cenach zakupu: 48.195,17 zł, nadwyżkę w cenach zakupu: 39.216,08 zł. Wobec czego poproszono Kierownika magazynu zakładu sprzedaży w S. o złożenie wyjaśnień dotyczących zaistniałych różnic magazynowych lub oświadczenia, że osoby materialnie odpowiedzialne nie wnoszą zastrzeżeń do dokonanego rozliczenia, w terminie 3 dni od otrzymania pisma. Wskazano przy tym, że jeżeli osoby materialne odpowiedzialne nie ustosunkują się do rozliczenia, uważa się, iż nie wnoszą zastrzeżeń do dokonanego rozliczenia.

Dowód: księgowe rozliczenie inwentaryzacji k. 160 -161

Dnia 6 września 2018 r. osoba odpowiedzialna za prace (...) spółki akcyjnej z siedzibą w R.- księgowa M. S. wystawiła notę obciążającą S. C. (1) w wysokości 939,24 zł. W nocie wskazano, iż obciążenia nastąpiło z tytułu niedoboru na Magazynie (...) w (...) S.- inwentaryzacja z dnia 12 maja 2018 r.

Dowód: nota obciążeniowa z dowodem nadania k. 19- 21.

Wnioskiem z 9 maja 2019 r., nadanym 9 maja 2019 roku do Sądu Rejonowego w Szczecinie, Wydziału IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (...) spółka akcyjna z siedzibą w R. wezwała S. C. (1) do próby ugodowej. Posiedzenie sądu odbyło się 3 października 2019 roku, lecz nie zakończyło się zawarciem ugody.

Dowód: wniosek o zawiązanie do próby ugodowej k. 162; zawiadomienie o posiedzeniu sądu k. 163; dokumenty z akt sądowych o sygn. IX Po 41/19.

Pismem z dnia 10 września 2019 r. (...) spółka akcyjna z siedzibą w R. wezwała S. C. (1) do zapłaty kwoty 939, 24 zł z tytułu noty obciążeniowej z dnia 6 września 2018 roku związanej z niedoborem stwierdzonym w magazynie (...), w którym pracował – w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 10 września 2019 r. z dowodem nadania k. 164 - 166

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

W toku niniejszego postępowania strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 939,24 zł tytułem odszkodowania za szkodę w powierzonym mieniu, opierając żądanie na zawartej z pozwanym i innymi pracownikami umowie o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie.

Odpowiedzialność pracownika za mienie służbowe jest ukształtowana dwutorowo. Istnieje odpowiedzialność na zasadach ogólnych (art. 114 i nast. k.p.) i odpowiedzialność o zaostrożnym rygorze (art. 124 i nast. k.p.)

Zgodnie z art. 124 § 1 k.p. pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się: 1) pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności, 2) narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu. Przesłanką odpowiedzialności pracownika za szkodę w mieniu powierzonym jest wina. Z normy przytoczonego przepisu wynika domniemanie prawne, że szkoda powstała właśnie z winy pracownika. Odpowiedzialność pracownika w pełnej wysokości za szkodę w powierzonym mu mieniu zachodzi niezależnie od tego, czy jego zachowanie nosi cechy umyślności czy nieumyślności.

W myśl art. 124 § 2 k.p. od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaze, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzzonego mienia. Natomiast pracodawca winien wykazać fakt prawidłowego powierzenia mienia oraz zaistnienia szkody i jej wysokości. Obowiązujące domniemanie, iż szkoda powstała z winy pracownika, prowadzi zaś do wniosku, iż ciężar obalenia tego domniemania ustawodawca przerzucił na pracownika.

Przy czym, aby mówić o prawidłowym powierzeniu mienia niezbędnym jest zachowanie następujących wymogów: pracownik winien znać stan i wartość początkową powierzzonego mienia, pracodawca winien przenieść na pracownika pieczę nad mieniem i umożliwić jej sprawowanie, pracownik musi zgodzić się na przyjęcie odpowiedzialności. Podpisanie przez pracownika deklaracji o przyjęciu odpowiedzialności za wyliczenie się z mienia nie ma znaczenia konstytucyjnego i nie stwarza samo przez się obowiązku zwrotu lub wyliczenia się, a ma znaczenie jedynie dowodowe (wyr. SN z 3.12.1981 r., IV PR 350/81, OSNCP 1982, Nr 4, poz. 65). Sąd Najwyższy w wyroku z 24.1.2017 r. (II PK 306/15, Legalis) stwierdził, że powierzenie mienia powinno nastąpić w taki sposób, aby pracownik wszedł w jego rzeczywiste posiadanie i mógł nim dysponować w warunkach zapewniających możliwość zabezpieczenia mienia przed dostępem osób nieupoważnionych i utrzymania mienia w stanie zgodnym z jego przeznaczeniem, a następnie dokonać jego zwrotu lub wyliczyć się z niego. Dla stwierdzenia, że pracownik przyjął na siebie odpowiedzialność za mienie powierzone nie ma zatem znaczenia złożenie oświadczenia woli o przyjęciu takiej odpowiedzialności na piśmie, jeżeli zgoda pracownika wynika jednoznacznie z rodzaju pracy i obowiązków, jakie wynikają z zawartej umowy o pracę. Istotne jest natomiast i niezbędne dla stwierdzenia, że pracownik ponosi odpowiedzialność materialną za mienie powierzone, prawidłowe powierzenie mu tego mienia. Obowiązek przeprowadzenia remanentu początkowego, powierzającego mienie pracownikowi oraz końcowego dla dokonania wyliczenia ciężaru na pracodawcy. Zaniechanie realizacji tego obowiązku naraża pracodawcę na zarzut nieprawidłowego powierzenia mienia i utrudnienia, względnie uniemożliwienia, wyliczenia się z niego. Remanent (inventaryzacja) musi być sporządzony z natury, na podstawie stanu faktycznego, a sporządzenie go na podstawie stanu ewidencyjnego (kartotekowego) jest niedopuszczalne.

Niezależnie od powyższego, warunki wspólnej odpowiedzialności pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie (t.j. Dz.U. z 1996 r. poz. 663, dalej „rozporządzenie”), które zgodnie z § 1, ma zastosowanie w zakładach pracy lub wydzielonej jego części, w której odbywa się sprzedaż, produkcja lub świadczenie usług albo przechowuje się mienie stanowiące przedmiot powierzenia i oddzielnego rozliczania.

Stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia: Warunkiem ustanowienia wspólnej odpowiedzialności materialnej jest powierzenie mienia łącznie wszystkim pracownikom, którzy mają być objęci taką odpowiedzialnością - na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej z ich udziałem lub z udziałem osób przez nich wskazanych, zgodnie z par. 22 ust. 2 oraz zapewnienie im możliwości zgłaszania uwag w związku z przebiegiem i wynikami inwentaryzacji.

Brzmienie przywołanego przepisu wskazuje, że dla skutecznego powierzenia mienia łącznie wszystkim pracownikom konieczne jest: przeprowadzenie inwentaryzacji tego mienia z udziałem pracowników. Chodzi tutaj o tzw. inwentaryzację wstępną (zerową), a nie o inwentaryzację końcową (zdawczą). Dla powstania odpowiedzialności wspólnej pracowników konieczne jest aby powierzenie im mienia nastąpiło w sposób prawidłowy. Prawidłowe powierzenie mienia to takie, które dla przejmującego ustala stan zerowy, czyli punkt wyjścia, w kierunku późniejszych rozliczeń. W praktyce jedynym sposobem realizacji tego obowiązku jest przeprowadzenie wstępnej (zerowej) inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej, polegającej na spisie składników towaru i oddaniu ich pod nadzór pracownika, bowiem to inwentaryzacja początkowa i końcowa dają możliwość wyliczenia ewentualnego niedoboru w mieniu (wyrok SN z dnia 5 września 1986 r., IV PR 254/86).

Przechodząc na kanwę przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż bezsporne w sprawie było, że strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług magazynowych i logistycznych, w zakresie ww. działalności posiada m.in. magazyn położony we S., w którym składowane są towary, a w którym to magazynie pracę wykonywał pozwany.

Podstawą indywidualnej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone z obowiązkiem rozliczenia się jest pisemna umowa o odpowiedzialności materialnej oraz faktyczne powierzenie mienia. Warunkiem ustanowienia wspólnej odpowiedzialności materialnej jest dodatkowo powierzenie mienia wszystkim łącznie wszystkim pracownikom na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej z ich udziałem (§ 8 pkt 1 rozporządzenia). W niniejszej sprawie powódka powoływała się na umowę zawartą z pozwanym 24 marca 2018 roku, zgodnie z którą pracodawca powierzył łącznie pracownikom na podstawie inwentaryzacji z dnia 24 marca 2018 r. mienie z obowiązkiem wyliczenia się, znajdujące się w magazynie (...). Powódka nie wykazała jednak aby mienie to faktycznie pozwanemu powierzyła na podstawie inwentaryzacji, w której brał udział pozwany. Nie wykazała także w jakiej ilości i jakie mienie zostało pozwanemu faktycznie powierzone. Okoliczność ta powinna wynikać z protokołu inwentaryzacji wstępnej (zerowej).

Umowa odwoływała się do spisu z dnia 24 marca 2018 r., jednak w toku niniejszego postępowania owego spisu nie przedłożono, natomiast pozwany przeczył, aby taki spis został mu przedstawiony. Zatem uznać należało, iż nie jest oczywiste, czego konkretnie dotyczyć miało powierzenie, które w praktyce z reguły jednak odnosi się do pieniędzy, rzeczy wartościowych i rzeczy użytkowanych osobiście, co pośrednio sugeruje sam ustawodawca wymieniając takie mienie w art. 124 § 1 k.p. W ocenie Sądu powodowa spółka nie wykazała, by w okresie zajmowania przez pozwanego stanowiska magazyniera doszło do faktycznego, zaakceptowanego przez pozwanego powierzenia mu (do zwrotu czy wyliczenia się) mienia w oznaczonej ilości. Powódka w szczególności nie wykazała jakie konkretnie mienie i jakiej wartości miałyby w tamtym czasie powierzone pozwanemu. Dowodem takim z całą pewnością nie jest jedynie sama umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone. Konieczne zdaniem Sądu było wykazanie przez powódkę (pracodawcę) jakie konkretnie mienie i w jakiej ilości zostało pozwanemu powierzone, poprzez złożenie protokołu inwentaryzacji wstępnej (zerowej), aby następnie można było ocenić braki w mieniu powierzonym. Nie znając zakresu i wartości mienia powierzonego wcześniej pracownikowi, nie sposób ocenić, braków w tym mieniu. Ta okoliczność nie została wykazana przez pozwaną żadnym dowodem, w szczególności nie złożono protokołu wcześniejszej inwentaryzacji (początkowej, zerowej) na podstawie której powierzono mienie pozwanemu.

Rzetelne i niebudzące wątpliwości wykazanie przez powódkę ilości mienia faktycznie przekazanego (powierzonego) pozwanemu do zwrotu i rozliczenia, w okolicznościach danej sprawy jawi się jako konieczne, także z tego powodu, że ze sprawozdania końcowego inwentaryzacji z 12.05.2018 r. wynika, że „komisja po raz kolejny stwierdziła niedobór” (k. 28v). Taki zapis sprawozdania inwentaryzacji końcowej tym bardziej stawia pod znakiem zapytania stan wstępnej inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej mienia, czyli faktycznej ilości mienia powierzonego wspólnie pracownikom. Można mieć także wątpliwości czy w marcu 2018 r. w ogóle został przeprowadzony remanent początkowy powierzający

pozwanemu i innym pracownikom mienie znajdujące się w magazynie. Remanent musi być sporządzony z natury, na podstawie stanu faktycznego, a nie na podstawie stanu kartotekowego. Natomiast świadkowie zeznający w sprawie twierdzili, że inwentaryzacje u powódki w magazynie w S. nie odbywały się zbyt często. Świadek R. C. zeznał, że nie pamięta kiedy była wcześniejsza inwentaryzacja przed majem 2018 r., natomiast pamięta inwentaryzację z września 2017 r. oraz jeszcze jedną inwentaryzację pod koniec roku 2017 (k. 236); świadek I. Ś. zeznała natomiast, że nie pamięta inwentaryzacji z marca 2018 r., natomiast w czasie jej pracy odbyły się jakieś trzy inwentaryzacje, zaś świadek pracowała u powódki ponad rok (k. 238); świadek P. J. zeznała, że pamięta 2-3 inwentaryzacje, które odbyły się w czasie jej pracy u powódki gdzie pracowała 2 lata (k. 240). Jednocześnie świadkowie zeznali, że inwentaryzacja w magazynie w S. była wydarzeniem nadzwyczajnym, gdyż w tym celu przyjeżdżała do S. komisja inwentaryzacyjna z R., w inwentaryzację byli zaangażowani także pracownicy powódki z magazynu i biura w S., którzy po przeliczeniu towaru z natury w magazynie, przekazywali dokumenty do biura gdzie inni pracownicy wprowadzali te dane do komputera.

Na marginesie wyводу, Sąd wskazuje, iż pozwany nie ma racji twierdząc, iż udzielone przez niego pełnomocnictwo do reprezentowania go podczas inwentaryzacji było prawnie nieskuteczne. Zgodnie bowiem z § 23 ust. 1 ww. rozporządzenia pracownikowi ponoszącemu wspólną odpowiedzialność materialną, którego stosunek pracy ustał, należy umożliwić udział w przeprowadzanej inwentaryzacji. Pracownik taki może wskazać na piśmie inną osobę, która za zgodą pracodawcy weźmie za niego udział w inwentaryzacji. Oświadczeniem z 9 maja 2018 roku S. C. (1) poinformował, iż w dniu 12 maja 2018 roku nie będzie uczestniczył w inwentaryzacji, ze względów osobistych oraz że osobą reprezentującą go we wszelkich podpisach jest W. K.. Wprawdzie treść powyższego oświadczenia została zasugerowana przez pozwanego pracodawcę, to jednak w ocenie Sądu brak było podstaw do przyjęcia, iż powyższe oświadczenie zostało złożone pod przymusem, groźbą czy też błędem. Dlatego też w ocenie Sądu było ono prawnie skuteczne.

Jednakże zdaniem Sądu zawierane przez pracodawcę umowy o odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone były realizowane przez stronę powodową niezgodnie z wytycznymi ww. rozporządzenia, zgodnie bowiem z treścią § 5 ww. rozporządzenia, każda zmiana w składzie pracowników objętych wspólną odpowiedzialnością materialną wymaga zawarcia nowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 12.11.2003 r., (sygn. akt I PK 551/02, OSNP 2004 r. Nr 20, poz. 348) „Niezawarcie nowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej w razie zmiany składu pracowników objętych taką umową (§ 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie), uchyla wspólną odpowiedzialność za powierzone im mienie (art. 125 § 1 KP w związku z art. 124 KP).” W niniejszej sprawie powyższe wymogi nie zostały także spełnione przez stronę powodową. Jak wynika bowiem z poczynionych ustaleń faktycznych, mimo że w magazynie, w którym pracował pozwany, była bardzo duża rotacja pracowników, pracodawca nie przeprowadzał na bieżąco inwentaryzacji i nie zawierał nowych umów o odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone.

W toku procesu pozwany podnosił, iż powódka próbuje przerzucić odpowiedzialność materialną pozwanego i pozostałych pracowników za niedobory magazynowe, których źródła powstania nie ustalono i nie wyjaśniono po poprzedniej inwentaryzacji z 23 września 2017 r. W świetle kodeksu pracy, pracownicy, którym powierzono mienie z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się, nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę w takim zakresie, w jakim pracodawca przyczynił się do jej powstania lub zwiększenia – art. 127 i 117 (wyr. SN z 23.1.1975 r., II PR 201/74, OSPiKA 1975, Nr 7, poz. 180). Stosownie do istoty stosunku pracy, pracownik nie ponosi ryzyka działalności prowadzonej przez zatrudniającego go pracodawcę. Ryzyko to – nieodrodne przy wszelkiego rodzaju działalności – ponosi wyłącznie pracodawca, który nie może go przerzucać na pracownika, w tym również pracownika materialnie odpowiedzialnego. Przerzucanie może przybierać różne formy, w szczególności polegające na braku zapewnienia pracownikowi warunków do należytego wywiązywania się z jego obowiązków. W tym wskazać należy, iż przyczynienie się może polegać również na braku przeprowadzenia inwentaryzacji (remanentu), w przypadkach, gdy powinna być przeprowadzona, np. w razie kradzieży, zmiany na stanowisku, urlopu lub choroby pracownika.

Zdaniem Sądu nie zostały również spełnione przesłanki do zasądzenia na rzecz powódki odszkodowania na podstawie art. 114 k.p., który to przepis przewiduje odpowiedzialność materialną pracownika za wyrządzoną pracodawcy ze

swojej winy szkodę. (...) spółka akcyjna z siedzibą w R. nie wykazała bowiem rozmiaru poniesionej szkody powiązanej z osobą pozwanego. Za niewystarczającą należało uznać załączoną do pozwu, a kwestionowaną przez pozwanego dokumentację z wyników i rozliczenia inwentaryzacji końcowej, wobec wcześniej wskazanego braku wykazania przez powódkę ilości mienia powierzonego pozwanemu. Podstawą wykazania ilości byłaby inwentaryzacja zerowa, wstępna, którego to dokumentu jednak nie było.

Podsumowując wskazać należy, iż powódka nie przedstawiła dokumentów źródłowych, na których się oparła wyliczając kwotę 939,24 zł, której domagała się od pozwanego S. C. (1). Ponadto w ocenie Sądu dziwić powinien dodatkowo nie tylko wysoki kwotowy niedobór, ale i również wysoka nadwyżka, wynikający z dokumentów inwentaryzacji końcowej. Możliwe więc, że powyższe wynika z błędów przy wprowadzaniu czy zdejmowaniu towarów ze stanu magazynowego albo potwierdzać nieprawidłowość spisu z natury. W ocenie Sądu brak dokumentacji źródłowej pochodzącej z okresu od poprzedniej inwentaryzacji nie pozwala na stwierdzenie, że niedobór związany jest z towarami nabytymi w okresie zatrudnienia S. C. (1). Na podstawie materiału zaoferowanego w sprawie nie sposób było dokonywać ustaleń co do dat powstania niedoboru oraz jego wysokości.

Wszystko powyższe przemawiało za oddaleniem powództwa, co też Sąd uczynił w punkcie I sentencji wyroku.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił art. 98 § 1 i 3 KPC nakazujący stronie przegrywającej zwrot kosztów przeciwnikowi, w tym zwrot kosztów działania zawodowego pełnomocnika. Zasądzona na rzecz pozwanego kwota odpowiada stawce minimalnej wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika określonej w § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz.U. 2018.265), tj. 202, 50 zł (75 % z kwoty 270 zł).

Sędzia Joanna Szyjewska-Bagińska

ZARZĄDZENIE

1. (...),

2. (...)

3. (...)

26.09.2022 r.